

Strandingsmuseet Sct. George – fra www.strandingsmuseet.dk

Indhold

- Godt nytår
- Årsmøde/generalforsamling 2023
- Sådan gik det til.....

Godt nytår.....

SAMMUS har hermed fornøjelsen at fremsende vort nyhedsbrev #84. Det første i et nyt år, så derfor sendes alle vore medlemmer – og alle øvrige læsere af vort nyhedsbrev – ønsket om et rigtigt godt nytår. SAMMUS håber, at vi alle får et aktivt år – fyldt med masser af gode museumsoplevelser – både på eget museum og når vi besøger andre af de mange spændende museer, der er rundt omkring i landet.

Som vi skrev i seneste nyhedsbrev blev SAMMUS stiftet 24. maj 2003 på en stiftende generalforsamling afholdt på Strandingsmuseet i Thorsminde. SAMMUS blev dannet af en række museumsforeninger, der blev drevet af ildsjæle og har altså i år eksisteret i 20 år.

Vi mener nok i bestyrelsen, at det er værd at notere landsorganisationens 20-års dag, men har besluttet, at der ikke skal være nogen storstilet markering af dagen. Blot konstatere, at organisationen stadig eksisterer – og med et stigende medlemstal. Bestyrelsen mener, at det i disse år fortsat er nødvendigt – og måske mere nødvendigt end for år tilbage – at markere museumsforeninger og de foreningsejede/-drevne museer, som vigtige aktører bag museumsdriften i Danmark. Foreningerne er det historiske fundament for langt de fleste af landets museer – og er fortsat "folkets røst" og det demokratiske element bag museerne.

Vi oplever, at nogle af de store museumsfusioner er begyndt at udskille eller lukke nogle af deres mindre besøgssteder, som for blot få år siden var det lokale museum, som var omdrejningspunktet, når den lokale historie skulle fortælles. Vi oplever også, at mange museer – både de større statsanerkendte og de mindre foreningsejede/-drevne museer har en række aktuelle udfordringer i kølvandet på Corona-nedlukningerne, stigende energipriser og inflation.

En netop offentliggjort undersøgelse foretaget af museerne organisation, ODM om energiprisernes betydning for museerne, viser f.eks.,

- Hver femte museumschef forudser fyringer eller andre reduktioner i personalet i 2023
- Op mod hvert fjerde museum overvejer at reducere museets åbningstider
- Andre tyer til reduktion af fx arrangementer og skolebesøg eller midlertidige nedlukninger af en eller flere museumsafdelinger
- Kun 6 % afholder ikke selv udgifter til el og/eller varme

Udfordringerne med elpriserne sammenholdt med at en del museer (ca. 20 % iflg. ODM) oplever en afmatning i besøgstallet i forhold til 2019, betyder, at nogle museer er pressede – og har måttet ty til (midlertidige) lukninger, kortere åbningstid – og afskedigelser. Du kan læse mere om ODM's seneste undersøgelse på ODM's hjemmeside eller via dette link [Museernes 2022: Besøgstal og økonomi](#)

Alt sammen forhold som selvfølgelig har betydning for museumsdriften i Danmark – og som er med til at sætte fokus på museernes ofte meget forskellige vilkår. De foreningsejede/-drevne museer har de samme udfordringer som de statsanerkendte museer. Blot har de ikke de samme indtægter og tilskud.

Ligeledes udfordres museumsforeningerne, som ikke alle steder har den daglige museumsdrift for øje, da man ikke alle steder er repræsenteret i museernes bestyrelse. Det er svært at stå udenfor, når det museum, man ønsker at støtte, har udfordringer – og muligheden for at komme på museet forringes.

Jo, der er stadig brug for en landsorganisation for museumsforening og foreningsejede/-drevne museer, så vi arbejder troligt videre frem mod et 25-års jubilæum.

I mellemtiden kan du senere i dette nyhedsbrev læse om, hvordan SAMMUS blev stiftet i 2003, idet landsorganisationens første formand, Jens Olufsen, på opfordring har lavet en beretning herom.

Har du husket at sætte X i kalenderen lørdag den 18. marts??

Generalforsamling/årsmøde lørdag den 18. marts 2023

Inden længe vil medlemmerne af SAMMUS modtage invitation og program for dette års generalforsamling og årsmøde, som afholdes på Folkehjem i Aabenraa. I forlængelse af årsmødet inviteres mødedeltagerne på et spændende besøg. Detaljerne om dette besøg er i skrivende stund endnu ikke helt faldet på plads, så I må vente i spænding indtil, I modtager den egentlige invitation.

Vi kan dog allerede nu oplyse, at alle medlemmer gratis kan sende 1 repræsentant til mødet, og at yderligere repræsentanter fra samme forening skal betale 250 kr. for at deltage.

Vi håber, at mange af jer vil prioritere at tage til Aabenraa den 18/3 og deltage i mødet.

Følg også SAMMUS på

facebook

Sådan gik det til.....

Af Jens Olufsen, formand for Ringkøbing Museumsforening og SAMMUS 2003-2015

Den 24. maj 2023 er det 20 år siden SAMMUS blev stiftet.

Initiativet til stiftelsen blev taget i regi af Museumsforeningernes Samvirke i Ringkøbing Amt. En komite bestående af formanden for Museumsforening for Lemvig og Omegn Ib Brændgaard Jensen, museumsleder Torben Holm, Struer Museum og formanden for Ringkøbing Museumsforening Jens Olufsen arrangerede de årlige møder i Samvirket. De tre undrede sig mange gange over, at der ikke var skabt en landsorganisation for museumsforeninger som f.eks. Sammenslutningen af Kunstforeninger, Sammenslutningen af Lokalhistoriske Arkiver (SLA), Danmarks Teaterforeninger og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur.

Der var dog også en anden grund til at samle museumsforeningerne. Med en ny museumslov, der trådte i kraft i 2003, blev Statens Museumsnævn under Kulturministeriet nedlagt og erstattet af Kulturarvsstyrelsen. Museumsnævnet havde siden 1976 haft det lovmæssige tilsyn med de statsstøttede museer. Medlemmerne af nævnet var udpeget af Amtsmuseumsrådene. Med den nye lov forsvandt museumsrådenes demokratisk valgte medlemmer af det gamle nævn til fordel for en statslig centralisering.

Det betød at museerne måtte samle kræfterne. De kulturhistoriske Museer var organiseret i Dansk Kulturhistorisk Museumsforening. De naturhistoriske museer og kunstmuseer havde hver deres forening. Der blev arbejdet på at slå foreningerne sammen. Det lykkedes. De 3 foreninger slog sig sammen i det, der kom til hedde Organisationen af Danske Museer ODM. Dette bidrog til at tiden også var inde til at samle de folkelige kræfter bag museerne i en landsorganisation som en parallel til museernes organisation.

På årsmødet i Samvirket i 2003 blev ideen lanceret. Der blev sagt ja til, at vi skulle gå i gang med få stiftet en landsdækkende sammenslutning af museumsforeninger. Det skete så. Der blev udført et kæmpe stort forarbejde ikke mindst af Ib Brændgaard, men også af medarbejdere på Struer Museum. Torben Holm havde lovet bistand fra museet. Det var ikke så ligetil at få identificeret potentielle medlemmer. Der blev udsendt invitationer til mere end hundrede foreninger i hele landet til deltagelse i det stiftende møde den 24. maj 2003 på Strandingsmuseet i Thorsminde. Det skulle selvfølgelig være på et museum i Ringkøbing Amt. Vi var klar over, at der nok var en geografisk barriere for deltagelsen. Det viste sig også at være tilfældet. Alligevel deltog 22 foreninger fra stort set hele landet. 25 andre foreninger havde meddelt deres opbakning til initiativet.

Amtsmuseumsrådet gav sin støtte til initiativet med 5.000 kr. Det blev fulgt op af formanden for Ringkøbing Amts kulturudvalg Bent Gjerulff med 15.000 kr. Han fik så til gengæld lov til at byde velkommen. Startkapitalen var i hus.

Den stiftende generalforsamling blev ledet af formanden for Holstebro Museumsforening Viktor Hedegaard. Der var udarbejdet forslag til vedtægter, der blev gennemgået af Jens Olufsen. Med nogle få ændringer blev de vedtaget. En væsentlig ændring var dog, at medlemskab ikke blot skulle være forbeholdt museumsforenin-

Jens Olufsen ved SAMMUS' generalforsamling i Nyborg, marts 2022.

Han var SAMMUS' formand 2003-2015

ger, der støttede kulturhistoriske museer. Det blev ændret til, at SAMMUS er en organisation for foreninger, der driver eller støtter museer i Danmark.

Der blev valgt en bestyrelse, der konstituerede sig samme dag med Jens Olufsen, Ringkøbing Museumsforening som formand, Preben Sørensen, Arbejdermuseets Venner som næstformand, Annette Stolpe, Østsjællands Museumsforening som sekretær, Leo Vinther Pedersen, Aabenraa Museumsforening som kasserer og Knud Olsen, Skive Museumsforening som bestyrelsesmedlem.

Hermed var SAMMUS stiftet, men hvorfor? Museumsforeningerne har historisk set været stiftere af mange museer ikke mindst i købstæderne. Mange af foreningerne stod for driften i mange år, indtil det blev muligt at ansætte museumsfaglige ledere. Man påtog sig bestyrelsesansvar og ydede en mængde frivilligt arbejde. Man sikrede at museerne var forankret i lokalsamfundet med bred folkelig opbakning. Alt sammen med det formål at varetage vores fælles kulturarv.

Alt dette syntes vi havde fortjent at blive synliggjort, styrket og udviklet. Dertil kom behovet for et talerør i museumspolitiske anliggender, et samarbejdsorgan i forhold til centrale aktører og en platform for erfaringsudveksling og inspiration.

*John Holmer,
SAMMUS's formand 2015-2019*

Det blev lidt af en opgave, at få gang i bestyrelsesarbejdet for den geografisk spredte bestyrelse. Der blev dog hurtigt fundet en arbejdsform. Struer Museum hjalp os med sekretariats bistand. Der blev knyttet kontakt til Kulturarvsstyrelsen, hvis direktør Steen Hvass bakkede initiativet op. Det samme var tilfældet med museernes foreninger og det kommende ODM, hvor der efterhånden udviklede sig et meget tæt samarbejde. Men hovedopgaven var først og fremmest at knytte forbindelsen til medlemsforeningerne og få skabt et fællesskab og skabe nogle relevante tilbud. Ret hurtigt fik Ib Brændgaard stablet en hjemmeside på benene.

Den 13. marts 2004 afholdtes det første årsmøde med generalforsamling på Gl. Estrup – Dansk Landbrugsmuseum og Jyllands Herregårds Museum. Direktør Steen Hvass, Kulturarvsstyrelsen var oplægsholder med en meget imødekomende tale. Der blev aflagt besøg på Landbrugsmuseet og Herregårdsmuseet. En dag der gav deltagerne en komplet kulturhistorisk oplevelse. En tradition der er fortsat gennem årene.

I marts 2004 var der 38 medlemsforeninger. Det gik lidt trægt med at få hvervet medlemmer, men det blev meget bedre de følgende år. Men historien har vist, at det er en meget krævende opgave at få øget medlemstallet og i det hele taget på frivilligt basis at starte og drive en landsorganisation. Bekræftende er det, at det initiativ der blev taget i 2003 har vist sig holdbart, og ikke mindst at den nuværende bestyrelse har sat en udviklingsproces i gang, der har båret frugt på medlems-tallet.

SAMMUS' bestyrelse

Formand: Steen Hjorth - Kerteminde Museumsforening

- tlf. 21 43 07 26 - hjorthsteen@gmail.com

Næstformand: Anita Grant - Odsherred Kunstmuseum og Malergårdens Venner

- tlf. 28 65 03 13 – agprivat@hotmail.com

Kasserer: Per M. Holm - Museumsforeningen for Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg

- tlf. 40 27 10 44 - permholm@stofanet.dk

Sekretær: Grete Thrane - Designmuseets Venner

Else Runge Petersen - Aabenraa Museums Venner

Arvid Lisbjerg - Holstebro Museumsforening

Suppleant:

Dennis Lybech – Hadsund Museumsforening og Arkiv

Flere oplysninger på www.sammus.dk

Husk også at følge SAMMUS på www.sammus.dk og på Facebook.

Dette nyhedsbrev udsendes af SAMMUS – Danske Museumsforeninger.

Hvis du ikke ønsker at modtage Nyhedsbreve fra SAMMUS, bedes dette meddelt til kontakt@sammus.dk